

פרוטוקול מס' 22

מישיבת הוועדה המשותפת של ועדת
הכספים, ועדת הכלכלה ווועדת
העבודה שהתקיימה ביום ד'
כ"ט בכסלו תשי"ב - 26.12.51
בשעה 10.45

משתתפים:

י. גורי - היו"ר
י. רוקח
ש. דיין
ד. שרי
ח. אריאב
י. פורדר
י. בדר
ז. סוזאייב
ב. ליבשיץ
א. שוטסק
מ. בנטוב
ח. למדן
ש. בז'רנו
י. טפיר
ק. לוז
א. הרצפלד
ב. אבניאל
י. אנדי
ע. גוברין
מ. קלמר
א.מ. גניחובסקי

מזמנים:

שר האוצר - א. קפלן
השר פ. נפתלי
סגן-שר החקלאות - י. אפרתי
מר זגגי - החשב הכללי

סדר-היום: תקציב הפיתוח לשנת הכספים 1951/52.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

אקרא את אוטדן ההכנסה שתקציב הפיתוח:

30,000,000	-	1. מילווה העצמאות
12,250,000	-	2. מילווה טבנק ליצוא ויבוא של ושינגטון
10,000,000	-	3. מילווה בארץ
10,000,000	-	4. שטרי מקרקעין
18,000,000	-	5. הענקה של מטעלת ארצות הברית (התמורה)
4,750,000	-	6. תקבולים מיוחדים
85,000,000	-	סך-הכל
=====		

ש. בז'רנו: יש לי שאלה: ההענקה האמריקאית כוללת 23,000,000. - 65,000,000 דולר, שהם כ-23,000,000 ל"י. כיצד מופיע פה הסכום של 18,000,000 ל"י לתקופה של 3 חודשים הבאים?

י. גורי: האם אני צודק בהנחתי ש-10,000,000 שטרי מקרקעין המופיעים בתקציב זה, הם אצ אותם - 10,000,000 שטרי מקרקעין שהוצאו כבר?

א.ב.

ישיבת הוועדה המשותפת של
ועדות הכספים, הכלכלה והעבודה
26.12.1951
תקציב הפיתוח

שר האוצר - א. קפלן:

כ.ן.

י. פורדר:

א) שר האוצר הנטיה - בקשר עם הדיון הזה -
למסור הערכה על הסיכויים של מילווה העצמאית

בשנה הבאה;

האוצר, אפשר יהיה לגייס בארץ?

ב) ברצוני לשאול: איזה מילווה חושב שר

ג) אני מבקש הסברה בנוגע למיסון-הביניים
שדובר עליו. האם ישנה התחייבות מצד האסדיקאים לשחרר את הסכומים אחר
תקופה מסוימת, או יכול להיגרם מצב שצריך יהיה לקחת את הסכומים שהאנשים
המקבלים את הסכומים צריכים לשלם?

י. מפיר:

א. לידיעת הכנסת הנובאה החלטת ועדת הכספים
על אישור - 6,000,000 שטרי מקרקעין. האם
זה נכלל בתוך - 10,000,000 שטרי המקרקעין, והאם מאז לא הוצאו יותר שטרי
מקרקעין?

ב. אשר למילווה בארץ, איזה חלק ~~צאצאצאצאצאצאצאצא~~
מה- 10,000,000 יהיה צורך עוד להוציא מעתה ועד לסוף סרץ?

א. שומסק:

כמה מה- 35,000,000 הנזכרים כאן הוצאו כבר
עד היום?

י. רוקח:

הייתי מבקש פרטים על תקבולים סינודים.
הסכום הוא למעלה מ- 4,000,000 ל"י, והוא

נעלם מכל השאלות כאן.

ב. אשר לענין ההענקה: הסכום יהיה מוקפא
עד אשר שתי ההתייחסות תשחרנה אותו. האם ישנה תקווה שעד 1.4.1952 ישתחרר
הסכום?

ג. אבניאל:

א. הייתי מעוניין לדעת באיזה סעיף נכללת
ההכנסה של רכוש המדינה, מכירת מקרקעים,
ובמיוחד הייתי רוצה לדעת באיזה סכום מעריכים את ההכנסה הזאת?

ב. אני מבין שההענקה של ממשלת ארצות-הנריית
בסך - 18,000,000 ל"י, נחשבת לפי הקורט הרשמי. האם מכך יש להניח שכך
תחשוב לנו זאת גם ממשלת ארצות-הנריית?

ש. דיין:

האם שטרי מקרקעין כבר הוצאו והשתמשים בהם,
או שאנו חושבים עכשיו - במשך 3 חדשים -

להוציא - 10,000,000?

הינ"ר י. גורני:

הסכום הוצא כבר.

י. אפרתי:

עד כמה שאני זוכר, הוצאנו - 15,000,000
שטרי מקרקעין. ~~צאצאצאצא~~ סוונר כאן על
- 10,000,000, ואני שואל: מה בנוגע ל- 5,000,000 הנוותרים?

י. מפיר:

מה המצב בקשר עם סיום תקציב הפיתוח מהשנה
שעברה, במידה שהוצאו או לא הוצאו הכספים?

הינ"ר י. גורני:

כל הנוסח במצא בחוברת.

ישיבת הוועדה המשותפת של
ועדות הכספים, הכלכלה והעבודה
26.12.1951
תקציב הפיתוח

ד. האוצר - א. ספולן:

ענין ההענקת: בנוגע לשער, מתנהל עדיין
משא-ומתן. סיפורו להם על הודעתנו בכנסת
על פעולה גמישים. הם בדו-דבר כלל מסכימים לדעיון זה. עובדת שאלת קביעת
הסוגים. עד עכשיו הישגתי לפי השער הרשמי - 2.80 דולר ללירה.

דיגדתי על - 18,000,000 ל"י, מפני שהמצב
הוא כזה שבאופן פורמלי בשנת תקציב זאת כלולים 3/4 מהזמן המוקצב להענקת.

אשר לשאלה: האם אוכל להוציא את הכסף, או
הם יקפאו אותו למשך שנים? - האדם המטפל כאן בענין עטוק עדיין בסידורים
אישיים ובתפקידי היכרות. עבודתו הרשמית התחיל רק אחרי 1.1.1952. בטידה
שבדקתי את הדבר באופן בלתי רשמי, אין הם מעוניינים לעכב את הכסף למשך
שנים. לא הכנסתי דברים אלה לתקציב, אם כי דובר על כך. ניסיתי להסביר
בכנסת שהתקציב בנוי בצורה כזאת שההוצאה תהיה בעקבות ההכנסות הממשיות,
ואם ההכנסות תתעכבה - תתעכבה גם כמה פעולות. אמרתי זאת בכנסת בכדי
שלא תהיה אי-הבנה. חלק מהעבודות שאנו קובעים עד ה-1 לאפריל, הוצאתן
לפועל במשכת חדשים רבים, ולמעשה יכולה העבודה להיגמר רק בסוף השנה.

בכסף מוזמן קיבלנו לעת עתה - 10,250,000.
דולר. גם לאדם הפועל כאן לא ברורה הפרוצדורה כל-צרכה, ואין זה תלוי רק
ברצונו.

ה. בנ' רנן:

האם ידוע כבר מה יהיה הסכום הסופי בדולרים?

ד. האוצר - א. ספולן:

ההנחה שלי היא שהסכום יהיה קצת למעלה
מ- 65,000,000 דולר. זה תלוי במידה
מסויימת בפעולותיו של מר לוק באמריקה. ההוצאות - בשיעור 5-6 אחוזים -
לא ירדו מסכום הדולרים שנקבל, אלא מקרן התמורה. אני מתכוון להציע תיקון
בחוק, שיקל עלי את מיסון-הביניים.

שאלו אותי על מילווה העצמאות. אני מתקשה
עדיין בקביעת ההערכה על ההכנסה בשנה התקציבית הבאה. גם אנשי אמריקה
מהססים מאד בקביעת ההערכה. אני מקווה שלקראת התקציב הבא, בעוד כחדשיים,
נקבל מהם את היסוד להערכה הזאת לשנה הבאה. הכנסת בוחנת לי יפוי-כוח לעבוד
אצאצאא בתקציב הפיתוח ואומרת כי ³ לחלק מה הכספים, מה הן המטרות והמגמות
של התקציב. אבל אין זה מחייב אותנו להוציא את הכסף, במיוחד כעת, היות
ואנו קשורים במידה גדולה בפעולות-חוץ, וגם אנשי חוץ-לארץ אינם יודעים
עדיין את הפעולות המדוייקות. יש יסוד לחשוב שעד אשר התקציב הזה יוצא
לפועל, יהיו בידינו - 84,000,000 הדולר או תמורתם. למעשה הם מעמידים
לרשותנו למעלה מ-2/3 מהסכום, ובעצם יהיה צורך לגייס רק פחות משליש. גם
אנשי המגזר וגם אנשי המילווה יהיו בקרוב בארץ, ואז אשמע מהם פרטים.

ז. סנזאייב:

האם ישנו הגבול בין הסכום שהם מעמידים
לרשותנו ובין הסכום שהם אוספים ממש באמריקה
אולי הם יקבלו הלוואות על חשבון הסכומים או כדומה?

ד. האוצר - א. ספולן:

באופן רשמי אין הם יכולים לקבל הלוואות.
אנו מקבלים את הלוואות על חשבון זה.
ביחד עם הלוואות, מגיע הסכום ל-2/3 כפי שאמרתי. עד יום ו' שעבר הם עברו
את הגבול של - 50,000,000 דולר בכסף מוזמן. סכום זה הוא ברוטו. אחרי
ההוצאות יהיה במשך הזמן 5%, אולם עכשיו הוא גדול יותר.

שטרי מקרקעין: - 10,000,000 הל"י לשטרי
מקרקעין הם אותם - 10,000,000 שהכנסת אישרה לנו בתקציב של מחצית השנה
הראשונה. לא הצעתי כאן להגדיל סכום זה. כל ה-10,000,000 כבר הוצאו.

אשר לשאלה: מה נעשה ב-5,000,000 האחרים
שהכנסת אישרה לנו? - הודעתי כבר בכנסת כי למעשה גמרנו את התקציבים שלנו,
ואנו מדבר רק על פיתוח, ולא השתמשנו בשטרי מקרקעין לשום דבר אחר מחוץ

א.ב.

ישיבת הוועדה המשותפת של
ועדות הכספים, הכלכלה והעבודה
26.12.1951

תקציב הפיתוח

שר האוצר - א. קפלן:

לתקציב הפיתוח, לאא לתקציב הרגיל ולא לתקציב הבטחון. במשך כל השנים, עד
עכשיו אישרו לנו - 114,000,000 ל"י לתקציב הפיתוח. יחד עם התקציב הנוכחי
יגיע הסכום ל- 200,000,000 ל"י בערך. ועדת הכספים אישרה פעם - 2,000,000
ל"י להשקעות לבטחון, אבל לא לבטחון עצמו.

היו לנו סעיפי הכנסה, וברצוני להתרכז
בשנים מהם שגדמו לנך שהכנסה שלנו היתה קטנה מהמשוער: סילונים בארץ
היו לנו - 10,000,000. היה עוד סעיף של שטרי מקרקעין. ועדת הכספים החליטה
לתת כ- 14,000,000 ל"י שטרי מקרקעין. שהיו בגבולות תקציב הפיתוח, בתוך
פקדון בנקים בשביל לתת הלוואות, מזה כ- 13,000,000 לטובנות היהודית,
וכמיליון לאוניברסיטה, לעיריית ירושלים וכדומה. לפי זה צריכים היו להיות
ספרים לנו כ- 24,000,000. על ידי סידורים אצא פנימיים שונים היה הפרש
בין ההכנסה וההוצאה כ- 20,000,000. ב- 5,000,000 האלה שאישרה ועדת הכספים,
השתמשנו להוצאה לפועל של חלק מהעבודות שהוצאת אישרה עוד בשנה הקודמת,
והודעתי בכנסת שעומדת עוד בעיה של - 15,000,000 ל"י בערך, עודפי תקציב,
שטרם הוצאנו אותם לפועל מתוך - 114,000,000.

י. ספיר:

בשיטה כזאת אי-אפשר לדעת בדיוק מה הוא היקף
ההוצאה על הפיתוח. מדוע אין סוגרים כל תקציב
ב-31 במרץ, ואם ישנה הוצאה שלא מוגדלים בסעיף זה את ההוצאה בשנה
הבאה?

למעשה נוהגים כך.

מר זנגי:

שר האוצר - א. קפלן:
אתן דוגמא מעיריית תל-אביב. העניין של ביצוע
מפעל המים במשך כבר זה שנתיים. בינתיים
בכנסת עיריית תל-אביב בהתחייבות, ואינני יודע עדיין מתי תקבל את
הצינורות, אולי אפילו לא בשנה התקציבית הזאת. אנו קבענו רק דבר אחד:
אם הדבר לא מוצא לפועל במשך 9 חודשים, מוצא לבוא שוב לוועדת הכספים, הרשאת
לחסל את העניין או להמשיך אותו. השאלה הזאת הועמדה בפני ועדת הכספים גם
בקרר עם עניין השיכון העממי, והוועדה הבטיחה לא לחסל אותו באופן אוטומאטי.
עומדת בפנינו בעיה קשה: הפרש בין התקציב ובין ההכנסה בפועל, ואנו
מוכרחים לאזן פחות או יותר את ההכנסות ואת ההוצאה. דבר זה גודם לנך שהקופה
היא במצב קשה מאד, וועדת הכספים תצטרך עוד לדון על הסכום שנשאר, במיוחד
על השאלה של הכסף שהשקענו בבנק בשביל הטובנות היהודית, כי אילו הייתי
מקבל בחזרה את - 14,000,000 הל"י האלו, היה התקציב מאוזן.

י. אפרתי:

האם בכל זאת לא צריך לרשום: שטרי מקרקעין -
15,000,000, ולהפחית את הערבות לטובנות?

שר האוצר - א. קפלן:

לא. אינני מעוניין לפרסם שבתקציב של השנה
הזאת אנו משתמשים ב- 15,000,000 במקום
ב- 10,000,000. אין צורך לפרסם עכשיו כמה הוצאות היו עד היום.

מר זנגי:

בשאלה כאן שאלה: מה בנוגע ל- 4,000,000
תקבולים מיוחדים? - זהו הכסף הניתן למחלקה
למילווה-חוץ על חשבון תשלום תמורת המילווה האמריקאית. זה נכנס באופן זמני
לתקציב, היות ולמעשה אנו משלמים את הסכום רק פעם אחת ולא פעמיים.

שר האוצר - א. קפלן:

מתוך - 10,000,000 הל"י המוזכרות פה, קיבלנו
למעשה עד היום X - 3,200,000 ל"י, זאת
אומרת שאנו צריכים עוד לגייס - 6,800,000 ל"י, קרוב ל- 7,000,000 במשך
השבועות הקרובים נכרך מה בנוגע לניירות-הערך הנריטיים. אם הם ימכרו אחר-

א.ב.

ישיבת הוועדה המשותפת של
ועדת הכספים, הכלכלה והעבודה
26.12.1951
תקציב הפיתוח

שר האוצר - א. קפלן:

טבי-דולר - ואז ילך הסכום על חשבון ה-7,000,000, או שהם ידרשו - כפי שהם
עלולים לעשות - כסף מזומן, ואז תהיה זאת לנו הוצאה במקום הכנסה.

היכן מופיעה תמורת הניירות עצמם?

י. ספיר:

שר האוצר - א. קפלן:
הבעיה שלנו היא שאנו צריכים למכור כסף במחיר
שהוא עולה לנו. זה קשור במטבע ולא בתקציב. מחוץ
לענין של הערבות לסוכנות היהודית דרושים לנו לאיזון התקציבאא עוד 10-15
מיליון. כיצד אנו חושבים לגייס את הכספים - זהו ענינה של ועדת הכספים ולא
של הוועדה המשותפת הזו.

(אחרי-כן רשמה מרא.)

(11.45)